

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

17. februar 2011 *

I sag C-78/10,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af cour d'appel de Rouen (Frankrig) ved afgørelse af 28. januar 2010, indgået til Domstolen den 10. februar 2010, i sagen

Marc Berel, som mandatar for selskabet Port Angot Développement,

Emmanuel Hess, som bobestyrer for selskabet Port Angot Développement,

Rijn Schelde Mondia France SA,

Receveur principal des douanes de Rouen Port,

Administration des douanes — Havre port,

* Processprog: fransk.

Société Port Angot Développement, der er indtrådt i rettighederne for Manutention de Produits Chimiques et Miniers Maprochim SAS,

Asia Pulp & Paper France EURL

mod

Administration des douanes de Rouen,

Receveur principal des douanes du Havre,

Administration des douanes du Havre,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.-C. Bonichot, og dommerne K. Schiemann, L. Bay Larsen, C. Toader og A. Prechal (refererende dommer),

generaladvokat: V. Trstenjak
justitssekretær: fuldmægtig C. Strömholm,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 11. november 2010,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Marc Berel, som mandatar for selskabet Port Angot Développement, ved avocat E. Taÿ Pamart
- Asia Pulp & Paper Frankrig EURL ved avocats F. Citron og S. Le Roy
- den franske regering ved G. de Bergues og B. Cabouat, som befuldmægtigede
- Europa-Kommissionen ved L. Bouyon og B.-R. Killmann, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 16. december 2010,

afsagt følgende

Dom

- ¹ Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 213, 233 og 239 i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks (EFT L 302, s. 1), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 82/97 af 19. december 1996 (EFT 1997 L 17, s. 1, herefter »toldkodeksen«).
- ² Denne anmodning er fremsat inden for rammerne af en sag mellem Marc Berel som mandatar for selskabet Port Angot Développement, der er indtrådt i rettighederne for Manutention de Produits Chimiques et Miniers Maprochim SAS (herefter »Maprochim«), Rijn Schelde Mondia France SA (herefter »Mondia France«) samt Asia Pulp & Paper France EURL (herefter »Asia P & P«) og administration des douanes de Rouen, receveur principal des douanes du Havre (toldkontoret i Havre) og administration des douanes du Havre (toldmyndigheden de Havre, herefter »toldmyndighederne«) vedrørende opkrævning af en toldskyld, som gøres gældende over for Maprochim, Asia P & P samt Mondia France som solidarisk hæftende meddebitorer, og for hvilken dette sidstnævnte selskab er blevet indrømmet en delvis fritagelse.

Retsforskrifter

EU-retten

3 Toldkodeksens artikel 4 bestemmer:

»I denne kodeks forstås ved:

[...]

9) toldskyld: en persons forpligtelse til at betale de importafgifter (toldskyld ved indførsel) eller eksportafgifter (toldskyld ved udførsel), der efter gældende fællesskabsbestemmelser anvendes for bestemte varer

[...]

12) debitor: enhver person, der er forpligtet til at betale en toldskyld

[...]«

4 Toldkodeksens artikel 5 bestemmer:

»1. [...] en person [kan] lade sig repræsentere over for toldmyndighederne med henblik på at foretage de handlinger og opfylde de formaliteter, der er fastsat i toldforskrifterne.

2. Repræsentationsforholdet kan være:

- direkte, når repræsentanten handler i en anden persons navn og for anden persons regning
- indirekte, når repræsentanten handler i eget navn, men for en anden persons regning.

[...]

4. Repræsentanten skal erklære at handle på den persons vegne, der repræsenteres, angive, hvorvidt det drejer sig om direkte eller indirekte repræsentation, og være i besiddelse af en fuldmagt.

Den person, der ikke erklærer, at han handler i en anden persons navn eller for en anden persons regning, eller som erklærer, at han handler i en anden persons navn eller for en anden persons regning, uden at være i besiddelse af en fuldmagt, anses for at handle i eget navn og for egen regning.

[...]«

5 Toldkodeksens artikel 202 fastsætter:

»1. Toldskyld ved indførsel opstår:

- a) når en importafgiftspligtig vare føres ind i Fællesskabets toldområde på ikke forskriftsmæssig måde

[...]

Ved anvendelse af denne artikel forstås ved »indførsel på ikke-forskriftsmæssig måde« enhver indførsel i strid med artikel 38 til 41 og med artikel 177, andet led.

2. Toldskylden opstår på det tidspunkt, hvor varen føres ind på ikke-forskriftsmæssig måde.

3. Debitorer er:

- den person, der på ikke forskriftsmæssig måde har ført den pågældende vare ind i Fællesskabets toldområde
- de personer, der har medvirket til denne indførsel, og som vidste eller med rimelighed burde have vidst, at det foregik på ikke forskriftsmæssig måde

- samt de personer, der har erhvervet eller opbevaret den pågældende vare, og som på det tidspunkt, hvor de erhvervede eller modtog varen, vidste eller med rimelighed burde have vidst, at det drejede sig om en vare, der var ført ind på ikke forskriftmæssig måde.«

6 Toldkodeksens artikel 203 har følgende ordlyd:

»1. Toldskyld ved indførsel opstår, når:

- en importafgiftspligtig vare unddrages toldtilsyn.

2. Toldskylden opstår på det tidspunkt, hvor varen unddrages toldtilsynet.

3. Debitorer er:

- den person, der har unddraget varen toldtilsyn

- de personer, der har medvirket til unddragelsen, og som vidste eller med rimelighed burde have vidst, at det drejede sig om en vare unddraget toldtilsyn

- de personer, der har erhvervet eller opbevaret den pågældende vare, og som på det tidspunkt, hvor de erhvervede eller modtog varen, vidste eller med rimelighed burde have vidst, at det drejede sig om en vare, der var unddraget toldtilsyn

- samt, i givet fald, den person, som det påhviler at opfylde de forpligtelser, der opstår ved varens midlertidige opbevaring eller ved anvendelsen af den toldprocedure, som varen er undergivet.«

7 Toldkodeksens artikel 213 bestemmer:

»Når der er flere debitorer for en og samme toldskyld, hæfter disse solidarisk for betalingen af denne skyld.«

8 Toldkodeksens artikel 233 bestemmer:

»[...] en [...] toldskyld [ophører]:

a) ved betaling af afgiftsbeløbet

b) ved fritagelse for afgiftsbeløbet

[...]«

9 Toldkodeksens artikel 236 bestemmer:

»1. Godtgørelse af import- eller eksportafgifter ydes, hvis det godtgøres, at det pågældende beløb på betalingstidspunktet ikke var skyldigt efter lovgivningen, eller at beløbet er blevet bogført i strid med artikel 220, stk. 2.

Fritagelse for import- eller eksportafgifter ydes, hvis det godtgøres, at det pågældende beløb på bogføringstidspunktet ikke var skyldigt efter lovgivningen, eller at beløbet er blevet bogført i strid med artikel 220, stk. 2.

Der indrømmes hverken godtgørelse eller fritagelse, hvis de omstændigheder, hvorpå betalingen eller bogføringen af et ikke-skyldigt beløb bygger, skyldes urigtigheder fra debtors side.

2. Godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter indrømmes, hvis der fremsættes anmodning herom over for det pågældende toldsted inden tre år regnet fra datoen for underretning af debitor om de pågældende afgifter.

Denne frist forlænges, hvis debitor godtgør, at han har været forhindret i at indgive anmodning herom inden for den nævnte frist som følge af hændelige omstændigheder eller force majeure.

Toldmyndighederne yder af egen drift godtgørelse eller fritagelse, når de selv inden for samme frist konstaterer, at der er tale om en af de i stk. 1, første og andet afsnit, beskrevne situationer.«

10 Toldkodeksens artikel 239 bestemmer:

»1. Godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter kan indrømmes i andre situationer end dem, der er omhandlet i artikel 236, 237 og 238,

— som fastlægges efter udvalgsproceduren

— som skyldes omstændigheder, hvor den berettigede ikke har gjort sig skyldig i urigtigheder eller åbenbar forsømmelighed. De situationer, hvor denne bestemmelse finder anvendelse, samt de nærmere procedureregler herfor fastlægges efter udvalgsproceduren. Godtgørelsen eller fritagelsen kan undergives særlige betingelser.

2. Godtgørelse af eller fritagelse for afgifter med de i stk. 1 omhandlede begrundelser indrømmes, hvis der fremsættes anmodning herom over for det berørte toldsted inden tolv måneder fra datoen for underretningen af debitor om de nævnte afgifter.

[...].«

- 11 I artikel 878, stk. 1, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2454/93 af 2. juli 1993 om visse gennemførelsesbestemmelser til forordning nr. 2913/92 (EFT L 253, s. 1), som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1677/98 af 29. juli 1998 (EFT L 212, s. 18, herefter »gennemførelsesforordningen«), er fastsat følgende:

»En ansøgning om godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter, i det følgende benævnt »godtgørelses- eller fritagelsesansøgning«, indgives af den person, der har betalt eller skal betale afgifterne, eller af de personer, der har overtaget den pågældendes rettigheder og forpligtelser.

Godtgørelses- eller fritagelsesansøgningen kan ligeledes indgives af en repræsentant for den eller de i første afsnit omhandlede personer.«

- 12 Gennemførelsesforordningens artikel 899 bestemmer:

»Med forbehold for andre situationer, som vurderes i hvert enkelt tilfælde efter fremgangsmåden i artikel 905 til 909, og når den besluttende toldmyndighed, der har fået forelagt den i kodeksens artikel 239, stk. 2, omhandlede ansøgning om godtgørelse eller fritagelse, konstaterer:

- at de begrundelser, der fremføres til støtte for ansøgningen, svarer til en af de i artikel 900 til 903 omhandlede omstændigheder, og at disse omstændigheder ikke er udtryk for, at den berettigede har begået urigtigheder eller gjort sig skyldig i åbenbar forsømmelighed, yder den godtgørelse af eller fritagelse for det pågældende importafgiftsbeløb.

— Ved »den berettigede« forstås den eller de personer, der er omhandlet i artikel 878, stk. 1, samt i givet fald enhver anden person, som har været medvirkende ved opfyldelsen af toldformaliteterne for de pågældende varer, eller som har givet de fornødne instrukser med henblik på opfyldelsen heraf

— at de begrundelser, der fremføres til støtte for ansøgningen, svarer til en af de i artikel 904 nævnte omstændigheder, yder den ikke godtgørelse af eller fritagelse for det pågældende importafgiftsbeløb.«

¹³ Gennemførelsesforordningens artikel 900, stk. 1, litra o), bestemmer:

»Der ydes godtgørelse af eller fritagelse for importafgifter i følgende tilfælde:

[...]

o) når toldskylden opstår på anden måde end efter artikel 201 i [told]kodeksen, og den pågældende kan forelægge et oprindelsescertifikat [...] eller ethvert andet relevant dokument, der beviser, at de indførte varer, dersom de var blevet angivet til fri omsætning, kunne indrømmes fællesskabsbehandling eller præferencetoldbehandling, forudsat at de øvrige betingelser i artikel 890 var opfyldt.«

Nationale bestemmelser

¹⁴ Artikel 1208 i code civil bestemmer:

»En solidarisk hæftende medskyldner kan over for kreditor fremsætte enhver indsigelse, der følger af skyldsforholdets natur, og enhver indsigelse, der følger af hans personlige forhold, eller som er fælles for alle skyldnere.

Indsigelser, der følger af andre skyldneres personlige forhold, kan ikke gøres gældende.«

¹⁵ Artikel 1285 i code civil lyder således:

»En aftale om fritagelse eller frigørelse af en af de solidarisk hæftende meddebitorer fritager alle de øvrige debitorer, medmindre kreditor udtrykkeligt har forbeholdt sig sine rettigheder over for de sidstnævnte.

I det sidstnævnte tilfælde kan kreditor kun gøre skylden gældende med fradrag af den del heraf, som er blevet fritaget.«

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- ¹⁶ Mondia France er et selskab, der er specialiseret i import og eksport af skovbrugsprodukter, navnlig papir og papirmasse, samt oplagring og salg af disse varer. Til dette formål har selskabet en tilladelse til at drive midlertidige lagre og lagerpladser (MADT) i Rouen og i Havre.
- ¹⁷ Asia P & P, som er en af Mondia France' kunder, gav denne i opdrag at udføre transaktioner med transport og oplagring samt at forestå toldbehandlingen af de varer, som det førstnævnte selskab sælger i Den Europæiske Union, nærmere bestemt papir med oprindelse i Indonesien.
- ¹⁸ Mondia France gav selskabet Maprochim, der er autoriseret toldspeditør, i opdrag på sine vegne at forestå toldbehandlingen af disse varer.
- ¹⁹ I løbet af april 2000 foretog toldmyndighederne en undersøgelse af importtransaktionerne vedrørende disse varer i perioden 1998 og 1999, såvel i Havre som i Rouen.
- ²⁰ I forbindelse med denne undersøgelse blev det konstateret, at en del af de varer, der var oplagret i Mondia France' lagre, var blevet udleveret til Asia P & P, uden at toldformaliteterne var blevet afsluttet. For så vidt angår disse varer fastslog de nævnte myndigheder, at der var tale om en overtrædelse som følge af indførsel uden toldangivelse.

- 21 For en anden del af varerne blev det fastslået, at de var blevet leveret, uden at toldformaliteterne var blevet afsluttet, idet de først blev afsluttet efter den dato, hvor varerne havde forladt Mondia France' godkendte lager. Hvad angår disse varer fastslog toldmyndighederne, at der forelå en overtrædelse som følge af unddragelse af varer under toldbehandling.
- 22 Toldmyndighederne gav herefter Mondia France, Asia P & P og Maprochim meddelelse om de konstaterede overtrædelser og krævede indbetaling af told og afgifter for disse vareleverancer i form af told og andre afgifter. Myndighederne udstedte herefter betalingspålæg over for disse tre selskaber, bl.a. med henblik på betaling af told.
- 23 Efter at deres klager over betalingspålæggene var blevet afvist af toldmyndighederne, anlagde de tre selskaber sag mod toldmyndighederne ved tribunal d'instance i henholdsvis Havre og Rouen med påstand om annulation af såvel betalingspålæggene vedrørende dem samt afgørelserne, hvorved deres klager var blevet afvist. Tribunal d'instance de Havre erklærede sig herefter inkompetent til fordel for tribunal d'instance de Rouen på grund af sagernes konneksitet.
- 24 Mondia fremsendte herefter den 31. oktober 2000 en anmodning om fritagelse for afgiftsbeløbene til generaldirektoratet for told i medfør af EF-toldkodeksens artikel 239 og gennemførelsesforordningens artikel 900, stk. 1, litra o), og anførte til støtte herfor, at der ikke forelå urigtigheder eller åbenbar forsømmelighed, og selskabet anmodede om a posteriori-anvendelse af præferencesatsen for papirprodukter med oprindelse i Indonesien.
- 25 I første omgang blev denne ansøgning afvist, idet generaldirektoratet for told først havde opnået en udtalelse fra Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som i

en skrivelse af 7. oktober 2004 anførte, at Mondia France efter dens opfattelse havde udvist åbenbar forsømmelighed. Et søgsmål iværksat til prøvelse af denne skrivelse blev afvist ved kendelse afsagt af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans den 25. januar 2007, Rijn Schelde Mondia France mod Kommissionen (sag T-55/05).

- ²⁶ Under hensyn til nye oplysninger, der blev bragt til deres kundskab, traf toldmyndighederne imidlertid i anden omgang ved skrivelser af 6. februar og 3. marts 2006 afgørelse om at indrømme Mondia France en delvis afgiftsfritagelse.
- ²⁷ Ved dom af 11. april 2008 forkastede tribunal d'instance de Rouen, Mondia France, Asia P & P og Maprochim's påstand om annullation af betalingspålæggene vedrørende dem.
- ²⁸ Hvad angår den fritagelse for afgift, som Asia P & P og Maprochim havde nedlagt påstand om, fastslog retten, at det følger af artikel 1208 i code civil, at en solidarisk hæftende debitor nødvendigvis repræsenterer de øvrige solidarisk hæftende meddebitorer, således at en retsafgørelse vedrørende den ene kan gøres gældende over for de andre, også selv om disse sidstnævnte ikke har deltaget i processen.
- ²⁹ Retten konkluderede på dette grundlag, at Mondia France, ved at indgive en ansøgning om fritagelse, skulle anses for ikke blot at have handlet på egne vegne, men ligeledes som repræsentant for den solidarisk hæftende meddebitor, dvs. P & P.

- 30 Tribunal d'instance de Rouen nedsatte derfor det toldbeløb, som Asia P & P skyldte, svarende til det beløb, hvormed Mondia France var blevet indrømmet en delvis fritagelse, således at toldskylden fik samme størrelse som den, dette sidstnævnte selskab skyldte. Det skyldige beløb for Asia P & P, som udgjorde 980 058,65 EUR, blev således nedsat til 224 390,73 EUR.
- 31 Hvad angår Maprochim fastslog tribunal d'instance de Rouen, at der påhvilede dette selskab en toldskyld på 49 284 EUR, idet selskabet havde deltaget i varernes unddragelse fra toldtilsyn som omhandlet i EF-toldkodeksens artikel 203, stk. 3, og vidste eller med rimelighed burde have vidst, at det drejede sig om en sådan unddragelse.
- 32 Retten fastlog videre, at Maprochim ikke kunne opnå en fritagelse på grundlag af EF-toldkodeksens artikel 236, idet denne bestemmelse ikke finder anvendelse, når der er tale om toldskyld, der er opstået ved unddragelse af varer fra toldtilsyn og ikke ved overgangen til fri omsætning.
- 33 Mondia France, Asia P & P og Maprochim samt toldmyndighederne har iværksat appel til prøvelse af denne dom ved cour d'appel de Rouen.
- 34 Den forelæggende ret har for det første anført, at eftersom betalingspålæggene, udstedt til Asia P & P, var forskriftsmæssige, kunne dette selskab ikke længere fremsætte en ansøgning om fritagelse ved denne ret, eftersom fristen på 12 måneder som fastsat i EF-toldkodeksens artikel 239, stk. 2, er udløbet.

- 35 Videre har den forelæggende ret forkastet Asia P & P's argument, hvorefter dette selskab skulle være omfattet af den fritagelse, der er indrømmet Mondia France, eftersom dette selskab havde et generelt mandat som repræsentant og således også indgav ansøgningen om fritagelse på Asia P & P's vegne. I denne henseende har retten fastslået, at betingelserne i EF-toldkodeksens artikel 5, stk. 4, finder generel anvendelse, og at ingen af dem er opfyldt i det foreliggende tilfælde.
- 36 Endelig hvad yderligere angår Asia P & P har den forelæggende ret ligeledes lagt til grund, at afgørelsen om fritagelse i forhold til Mondia France var en personlig fritagelse for dette selskab som omhandlet i artikel 1208 i code civil, som Asia P & P ikke kan gøre gældende som sådan, og som heller ikke gøres gældende som en for alle skyldnerne fælles indsigelse.
- 37 Retten er imidlertid i tvivl om, hvorvidt EF-toldkodeksens artikel 213, 233 og 239 er til hinder for anvendelsen af princippet om solidarisk hæftende skyldneres gensidige repræsentation, som under visse betingelser følger af artikel 1200 ff. i code civil, og derved gør det muligt for Asia P & P, der havde givet Mondia France i opdrag til at forestå toldbehandlingen, at nyde fordel af den fritagelse, der er indrømmet sidstnævnte selskab på grundlag af EF-toldkodeksens artikel 239 og gennemførelsesforordningens artikel 900, stk. 1, litra o).
- 38 Retten nærer samme tvivl med hensyn til selskabet Port Angot Développement, som er indtrådt i Maprochims rettigheder, og som er under konkurs, idet dette selskab for den forelæggende ret har nedlagt påstand om at blive omfattet af den fritagelse, der er indrømmet Mondia France, og som af tribunal d'instance de Rouen er blevet udvidet til at omfatte Asia P & P på grundlag af dette princip om solidarisk hæftende skyldneres gensidige repræsentation.

- 39 Under disse omstændigheder har cour d'appel de Rouen besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er toldkodeksens artikel 213, 233 og 239 til hinder for, at en for toldskyld solidarisk hæftende meddebitor, der ikke har været omfattet af en beslutning om fritagelse for denne toldskyld, kan gøre beslutningen om fritagelse for toldskylden efter [kodeksens] artikel 239 gældende over for den opkrævende myndighed under henvisning til, at denne beslutning er blevet meddelt en anden solidarisk hæftende meddebitor, med henblik på fritagelse for betaling af toldskylden?«

Om det præjudicielle spørgsmål

- 40 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om EF-toldkodeksens artikel 213, 233 og 239 skal fortolkes således, at de ved solidarisk hæftelse for en toldskyld som omhandlet i artikel 213, således som der er tale om i hovedsagen, er til hinder for anvendelsen af et princip i national ret, hvorefter den delvise fritagelse for afgifter på grundlag af artikel 239 for den ene af meddebitorerne kan gøres gældende af alle de øvrige meddebitorer, således at toldskyldens ophør som omhandlet i kodeksens artikel 233, stk. 1, litra b), angår toldskylden som sådan og således fritager alle de solidarisk hæftende meddebitorer for betaling af toldskylden med det beløb, hvortil fritagelsen er givet.
- 41 I denne henseende bemærkes, at i modsætning til artikel 3, stk. 2, og artikel 4, stk. 1, andet afsnit, i Rådets forordning (EØF) nr. 1031/88 af 18. april 1988 om fastlæggelse af, hvilke personer der skal betale toldskyld (EFT L 102, s. 5), som i tilfælde af flere debitorer

for en og samme toldskyld foreskriver »[solidarisk hæftelse] efter de gældende bestemmelser i medlemsstaterne«, er der i EF-toldkodeksens artikel 213, som er trådt i stedet for de nævnte bestemmelser, ikke længere nogen henvisning til national ret.

- 42 Artikel 213 er begrænset til at bekræfte princippet om solidarisk hæftelse i tilfælde af flere debitorer for én og samme toldskyld. Bestemmelsen indeholder ikke nogen nærmere regel om iværksættelsen af denne solidaritet, bl.a. hvad angår den eventuelle betydning af en fritagelse, der indrømmes en af meddebitorerne, for de øvrige forpligtelser.
- 43 En sådan regel er i øvrigt heller ikke udtrykkeligt fastsat i de øvrige bestemmelser i EF-toldkodeksen eller i gennemførelsesforordningen.
- 44 EF-toldkodeksens artikel 233, stk. 1, litra b), foreskriver således toldskyldens ophør i tilfælde af fritagelse for afgiftsbeløbet, men det er i bestemmelsen ikke præciseret, om dette ophør i tilfælde af flere debitorer udelukkende vedrører den debitor, der har ansøgt om fritagelsen, eller om den ligeledes og nødvendigvis omfatter de øvrige meddebitorer for skylden.
- 45 En fortolkning af denne bestemmelse, som begrænser toldskyldens ophør til kun at omfatte den, der ansøger om fritagelsen, forekommer imidlertid begrundet, henset til en række sammenhængende forhold.
- 46 For det første skal fritagelse for afgiftsbeløbet, eftersom det i overensstemmelse med EF-toldkodeksens artikel 233, stk. 1, litra b), er en grund til toldskyldens ophør, fortolkes strengt. Denne artikel varetager nemlig hensynet til beskyttelsen af Unionens egne indtægter (jf. i denne retning bl.a. dom af 29.4.2010, sag C-230/08,

Dansk Transport og Logistik, Sml. I, s. 3799, præmis 51 og den deri nævnte retspraksis).

⁴⁷ For det andet følger det ligeledes af Domstolens praksis, at medlemsstaterne ikke er frataget muligheden for at træffe foranstaltninger, der effektivt kan bidrage til gennemførelsen af toldbestemmelsernes formål, navnlig opkrævningen af toldskyld, og de kan således, under overholdelse af disse formål og under iagttagelse af proportionalitetsprincippet, præcisere betingelserne for toldbestemmelsernes anvendelse (jf. i denne retning dom af 23.9.2004, sag C-414/02, Spedition Ulustrans, Sml. I, s. 8633, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).

⁴⁸ Det skal tilføjes, at EF-toldkodeksens artikel 213 netop har til formål at opnå dette mål om effektiv opkrævning af toldskylden og således at garantere beskyttelsen af Unionens egne indtægter. Mekanismen med solidarisk hæftelse er et supplerende retligt instrument, der stilles til rådighed for de nationale myndigheder for at gøre deres indsats med henblik på opkrævning af toldskylden mere effektiv.

⁴⁹ Anvendelsen – inden for rammerne af en solidarisk forpligtelse i forhold til en toldskyld som omhandlet i EF-toldkodeksens artikel 213 – af et nationalt princip såsom princippet om solidarisk hæftende meddebitorers gensidige repræsentation, hvortil den forelæggende ret har henvist, og hvoraf det følger, at den fritagelse for afgiftsbeløbet, der er indrømmet på grundlag af EF-toldkodeksens artikel 239 til én af meddebitorerne, kan gøres gældende af alle de øvrige meddebitorer for at afværge betaling af denne skyld, således at dens ophør som omhandlet i samme kodeks' artikel 233, stk. 1, litra b), nødvendigvis vedrører hele skylden, bidrager ikke til at opnå det nævnte formål, som er af væsentlig betydning inden for rammerne af toldforskrifterne.

- 50 For det tredje fremgår det heller ikke, at anvendelsen af dette nationale retsprincip og de radikale konsekvenser, som det har for toldskylden, skulle være begrundet med henvisning til det, der karakteriserer en afgørelse om fritagelse for afgiftsbeløbet på grundlag af EF-toldkodeksens artikel 239 som den, der er truffet i hovedsagen.
- 51 I det foreliggende tilfælde udspringer pligten til solidarisk hæftelse, som påhviler de tre selskaber, der er meddebitorer for toldskylden, ikke af den samme afgiftsudløsende begivenhed. Visse af debitorerne er forpligtet til at betale denne skyld som ophavsmænd til den handling, der ligger til grund for toldskyldens opståen, hvilket i det foreliggende tilfælde enten er den uforskriftsmæssige indførsel på Unionens toldområde af en vare som omhandlet i EF-toldkodeksens artikel 202, eller unddragelse af en vare fra toldtilsyn som omhandlet i samme kodeks' artikel 203. Pligten til solidarisk hæftelse påhviler andre selskaber enten som følge af deres deltagelse i en sådan indførsel eller unddragelse, eller fordi de har købt eller haft denne vare i deres besiddelse.
- 52 I en sådan situation skal undersøgelsen af, at den pågældende ikke har begået urigtigheder eller udvist åbenlys forsømmelse, som er en betingelse i henhold til EF-toldkodeksens artikel 239 for indrømmelse af en fritagelse for importafgifter, ske under hensyn til de relevante og specifikke omstændigheder ved den afgiftsudløsende begivenhed for toldskylden i forhold til hver enkelt meddebitor samt til den erhvervsdrivendes erfaring og agtpågivenhed i forhold til de begivenheder, der kritiseres, og som danner grundlag for den solidariske hæftelsesforpligtelse.
- 53 Det følger ligeledes heraf, at i en situation som den, der foreligger i hovedsagen, kan de konklusioner, der drages efter en undersøgelse af den særlige situation for en meddebitor, i princippet ikke udstrækkes til de øvrige meddebitorer.

- 54 Det bemærkes desuden, i modsætning til det af Asia P & P anførte, at en sådan uvidelse heller ikke kan være begrundet i den foreliggende sag med henvisning til, at Mondia France, der fremsatte ansøgningen om afgiftsfritagelse, skulle have fremsat denne ansøgning som generel mandatar på toldområdet for Asia P & P, der er meddebitor for denne toldskyld.
- 55 Således som den forelæggende ret nemlig har anført, er en sådan repræsentation på området for afgiftsfritagelser undergivet iagttagelsen af betingelserne i EF-toldkodeksens artikel 5, stk. 4. Det er i øvrigt tilstrækkeligt at konstatere, at den forelæggende ret, der er enekompetent med henblik på anvendelsen af EU-retten på de faktiske omstændigheder i hovedsagen, har fastslået, at ingen af disse betingelser var opfyldt for så vidt angår den ansøgning om afgiftsfritagelse, som Mondia France fremsatte.
- 56 Hvad angår Maprochim er det klart, at dette selskab, der selv handlede som repræsentant for selskabet Mondia France som omhandlet i EF-toldkodeksens artikel 5, og på dette selskabs vegne forestod formaliteterne forbundet med toldbehandlingen af varer, ikke kan gøre gældende at være repræsenteret af dette sidstnævnte selskab, da det ansøgte om afgiftsfritagelse.
- 57 Maprochim kan heller ikke støtte sig på konklusionen, hvorefter Mondia France, som er den erhvervsdrivende, Maprochim repræsenterer, ikke har udvist åbenbar forsømmelighed.
- 58 Domstolen har i denne henseende præciseret, at en erhvervsdrivende, der anvender en toldspeditør, uanset om der er tale om en direkte eller indirekte repræsentation, under alle omstændigheder er debitor for toldskylden i forhold til toldmyndighederne, og at han ikke kan fritages for ansvar under henvisning til fejl begået af

toldspeditøren (jf. dom af 20.11.2008, sag C-38/07 P, Heuschen & Schrouff Oriental Foods Trading mod Kommissionen, Sml. I, s. 8599, præmis 52).

- 59 På samme måde har Domstolen fastslået, at elementerne vedrørende en eventuel forsømmelighed fra en toldspeditørs side, herunder hans erhvervs erfaring, skal indtages i vurderingen af, om der foreligger forsømmelighed fra importørens side, idet det ikke kan antages, at en erhvervsdrivende, som anvender en toldspeditør, kan fritages for en efteropkrævning af toldafgifter under henvisning til sin manglende erfaring med hensyn til toldformaliteter (jf. i denne retning dommen i sagen Heuschen & Schrouff Oriental Foods Trading mod Kommissionen, præmis 53 og 54).
- 60 Det følger imidlertid på ingen måde modsætningsvis heraf, at en toldspeditør, hvis tjenesteydelser normalt efterspørges på grund af den pågældendes erhvervs erfaring på toldområdet, skal kunne drage fordel af den manglende erfaring på området, som kendetegner den erhvervsdrivende, speditøren repræsenterer.
- 61 Det skal heraf konkluderes, at det følger af mekanismen i EF-toldkodeksens artikel 239, at en afgørelse om afgiftsfritagelse på grundlag af denne bestemmelse, såsom den afgørelse, der er genstand for hovedsagen, kun kan gøres gældende af den, der har fremsat ansøgningen.
- 62 Denne konklusion støttes i øvrigt af princippet, hvorefter godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter, der kun kan indrømmes under visse forudsætninger og i bestemte, særlige situationer, udgør en undtagelse til den normale import- og eksportordning, og bestemmelserne, hvori der er fastsat en sådan godtgørelse eller fritagelse, følgelig skal fortolkes snævert (jf. bl.a. dom af 11.11.1999, sag C-48/98, Söhl & Söhlke, Sml. I, s. 7877, præmis 52).

- ⁶³ Endelig gælder det i en situation som den, der foreligger i hovedsagen, at hvis det princip i national ret, hvorefter solidarisk hæftende meddebitorer repræsenterer hinanden gensidigt, kunne anvendes, ville det under alle omstændigheder føre til, at toldskylden ikke længere kunne inddrives, selv om der er risiko for, at andre meddebitorer end den debitor, der har ansøgt om fritagelsen, ikke opfylder betingelsen om, at der ikke må foreligge uregelmæssigheder eller åbenbar forsømmelighed, henset til såvel de særlige omstændigheder med hensyn til den udløsende begivenhed for den solidariske hæftelse for toldskylden som til den enkelte erhvervsdrivendes erfaring og agtpågivenhed.
- ⁶⁴ En sådan konsekvens ville være uforholdsmæssig og ville, således som det er anført i denne doms præmis 47, overskride grænserne for det skøn, som medlemsstaterne er tillagt med hensyn til at præcisere betingelserne for toldbestemmelsernes anvendelse.
- ⁶⁵ I en situation, hvor der er solidarisk hæftelse for en toldskyld, således som det er tilfældet i hovedsagen, gælder toldskyldens ophør i tilfælde af afgiftsfritagelse som omhandlet i EF-toldkodeksens artikel 233, stk. 1, litra b), derfor kun det selskab, der har ansøgt om afgiftsfritagelsen, og kan ikke udstrækkes til de øvrige meddebitorer for denne skyld.
- ⁶⁶ Henset til samtlige ovenstående betragtninger, skal det forelagte spørgsmål besvares med, at EF-toldkodeksens artikel 213, 233 og 239 skal fortolkes således, at de ved solidarisk hæftelse for en toldskyld som omhandlet i artikel 213, således som der er tale om i hovedsagen, er til hinder for anvendelsen af et princip i national ret, hvorefter den delvise fritagelse for afgifter på grundlag af artikel 239 for den ene af meddebitorerne kan gøres gældende af alle de øvrige meddebitorer, således at toldskyldens ophør som omhandlet i kodeksens artikel 233, stk. 1, litra b), angår toldskylden som sådan og således fritager alle de solidarisk hæftende meddebitorer for betaling af toldskylden med det beløb, hvortil fritagelsen er givet.

Sagens omkostninger

- ⁶⁷ Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

Artikel 213, 233 og 239 i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 82/97 af 19. december 1996, skal fortolkes således, at de ved solidarisk hæftelse for en toldskyld som omhandlet i artikel 213, således som der er tale om i hovedsagen, er til hinder for anvendelsen af et princip i national ret, hvorefter den delvise fritagelse for afgifter på grundlag af artikel 239 for den ene af meddebitorerne kan gøres gældende af alle de øvrige meddebitorer, således at toldskyldens ophør som omhandlet i kodeksens artikel 233, stk. 1, litra b), angår toldskylden som sådan og således fritager alle de solidarisk hæftende meddebitorer for betaling af toldskylden med det beløb, hvortil fritagelsen er givet.

Underskrifter